

De ontkerstening van Vlaanderen

Written by Koenraad Elst
Monday, 12 August 2013 10:57 -

Laten we het, na onze recente bedenkingen over de slaptitude van de overblijvende beheerders van het katholieke erfgoed, eens hebben over degenen die de kerkdeur definitief achter zich toegezwaid hebben. De ex-katholieken vormen vandaag in Vlaanderen een duidelijke meerderheid, en het ziet ernaar uit dat dit pas zal veranderen zodra de generatie aantreedt die zelf van kleins af geen band met het katholicisme meer gehad heeft. Het zal sommige lezers teleur stellen, maar aan of over deze ex-katholieke meerderheid heb ik geen originele boodschap te verkondigen. Ik wil alleen het besef van deze nieuwe levensbeschouwelijke machtsverhouding nader laten doordringen.

Er bestaat namelijk een indruk in sommige gelovige kringen dat de godsdienst helemaal terug is, dat de vrijzinnigheid een voorbijgaande mode geweest is die haar einde nadert. Deze is gebaseerd op de ervaring in de VS, waar de diverse christelijke kerken goed stand houden, zij het dat er tussen hen een verschuiving is van liberale naar fundamentalistische kerken, parallel met de verschuiving van katholiek naar protestants in Latijns-Amerika. In de VS stelden kerkleiders eind jaren '60 een uittocht vast van jonge kerkleden naar het marxisme of naar de Oosterse religies. Getrouw aan het Amerikaans dynamisme, besloten zij om hieraan iets te doen, met inzet van de modernste technieken van marketing en psychologie. Dit heeft vruchten afgeworpen, althans in de VS, met een zeker uitstralingseffect naar andere overwegend protestantse landen. Wie zou tien jaar geleden gedacht hebben dat het bijbels creationisme in Nederland zo prominent de kop zou opsteken? Toch blijft deze relance van het geloof beperkt in omvang, en zelfs in de VS moet ze niet overdreven worden.

In Vlaanderen en andere katholieke landen in oud Europa is er alleszins niets van te merken, integendeel. Nog steeds horen we regelmatig van verenigingen die de C of de K uit hun naam verwijderen: NCMV wordt UNIZO, het Vlaams Verbond van Katholieke Scouts en Meisjesgidsen wordt Scouts en Gidsen Vlaanderen, de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius laten zich zonder slag of stoot opslorpen in de seculiere Universiteit Antwerpen, enz. Het aantal kerkgangers en priesters blijft dalen, het aantal seminaristen is verwaarloosbaar naast het aantal beginnende imams. Dat is hoe ver de ontkerstening van Vlaanderen al voortgeschreden is.

Ooit, in de hoogtijdagen van het gauchisme, zei Vik Van Brantegem: "Het is vijf vóór twaalf. Zwijgende meerderheid, verhef uw stem!" Met die zwijgende meerderheid bedoelde hij de goeie katholieke Vlamingen. Mijn vader zaliger, een conservatieve katholiek, was een vroege ijveraar voor de referendumdemocratie. Veertig jaar geleden hadden katholieke breekpunten inderdaad nog een meerderheid kunnen halen. Doch dat is allemaal verleden tijd.

De ontkerstening van Vlaanderen

Written by Koenraad Elst
Monday, 12 August 2013 10:57 -

De ethische dossiers, waarin de Roomse Kerk altijd een heel scherp standpunt had, kunnen hier als toetssteen dienen. In Portugal is in 1998 de legalisering van abortus weggestemd, maar enkele maanden geleden is zij in een nieuw referendum door een duidelijke meerderheid goedgekeurd. Ik wil uiteraard niet die slechte EU-gewoonte goedkeuren die erin bestaat, referenda over te doen totdat de bevolking de “juiste” stem uitbrengt. Maar het punt is dat de abortusvoorstanders er zeker van waren dat dit uiteindelijk tot goedkeuring zou leiden wegens de onstuitbare evolutie in de publieke opinie.

In Vlaanderen is men al enkele stappen verder. De ethische revolutie van Paars heeft onmiskenbaar wortel geschoten. Enkele rode en blauwe excellenties hebben desgevraagd verklaard dat ze er gerust in zijn: ook met CD&V opnieuw aan de macht wordt aan de paarse verworvenheden niet meer geraakt. En inderdaad, in Nederland heeft zelfs de intrede van de fundamentalistische Christen-Unie in de regering niet tot restricties op abortus en euthanasie geleid. Partijwoordvoerders leggen uit dat ze nu eenmaal geen wetten kunnen herroepen die een breed maatschappelijk draagvlak hebben.

Weinig Vlamingen maken nog principieel bezwaar tegen euthanasie. Nu de mogelijkheid toch bestaat, vinden velen het wel zo handig om hun demente moeder een spuitje te geven, of om voor zichzelf in geval van crisis de “easy way out” open te houden. Een bij uitstek sociale daad die onze krakende ziekteverzekering ontlast, nietwaar? Idem voor abortus: aanstaande ouders die vernemen dat hun ongeboren kind aan mongolisme lijdt, laten het zonder aarzelen weghalen. De eugenetica, ooit met sinistere dictaturen geassocieerd, is helemaal geprivatiseerd en gedemocratiseerd. De “abortus om eugenetische redenen” wordt vaak zelfs nog na de geboorte toegepast. Blijkt een pasgeborene ernstig gehandicapt, dan laat men hem inslapen, zo wijst nieuw onderzoek uit: “Op driehonderd overlijdens bij baby’s jonger dan een jaar, is zowat de helft het gevolg van actieve levensbeëindiging.” (Belga/*La Dernière Heure*, 11-4-2007)

Ook velen die formeel nog tot de katholieke zuil behoren, te beginnen met de CD&V-politici, houden in ethische kwesties geen rekening meer met de leer van de Kerk. Men kan dit erg vinden, maar het feit moet men gewoon vaststellen: de Vlaamse samenleving is grondig veranderd. *Humo* heeft gewonnen tegen *'t Pallieterke*.

Nu de katholieken duidelijk een minderheid geworden zijn, en de echte katholieken zelfs een kleine minderheid, kunnen zij niet meer conformistisch op de stroom meedrijven. Het ligt in de lijn van de normale evolutie dat zij, net als andere minderheden, hun levensbeschouwelijke identiteit voortaan scherper gaan affirmeren. De huidige generatie leidersfiguren, genre kardinaal Danneels en Mieke Van Hecke, heeft uit traagheid (één van de zeven hoofdzonden)

De ontkerstening van Vlaanderen

Written by Koenraad Elst
Monday, 12 August 2013 10:57 -

die omschakeling nog niet gemaakt, maar hun opvolgers zullen moeilijk anders kunnen. Tenzij ook zij bereid zijn om ex-katholiek te worden.

(Brussels Journal, 3 mei 2007)